

# La prosa purificant de Villalonga

El present volum és un recull de cartes i d'articles del Llorenç Villalonga anterior a la guerra espanyola en el qual es reflecteix un home preocupat pels grans problemes del seu temps amb una activitat periodística, lligada a la controvèrsia i la polèmica, orientada a renovar la seua societat.

NARRATIVA

**LLORENÇ VILLALONGA**  
*Cartes i articles. Temps de preguerra*

Ed. a cura de Jaume Pomar  
 Ed. Moll. Col·l. "Tomir", 34  
 Mallorca, 1998

275 pàgines 1.800 ptes.

Jaume Pomar ofereix en aquest volum totes les cartes que va escriure Llorenç Villalonga abans de la guerra i una mostra àmplia de la seua activitat periodística. Tot plegat, un aplec de papers importants per conèixer millor la personalitat i el pensament esmunyedissos de l'escriptor mallorquí. Les cartes, escrites en calent, ens mostren la cara més íntima de l'escriptor: els motius que el duen a elegir la carrera de medicina, els aspectes més vulnerables de la seua personalitat, els afers sentimentals, com ara la proposició de matrimoni a la vídua de Jacob Surada o l'afer tèrbol del rapte d'una jove deficient. Al marge de tota aquesta informació, que sempre aporta una mica de pebre a la xafareria literària, potser el que hi destaca és una personalitat inquieta, de gustos cosmopolites, a qui l'asfíxiat ambient resclosit de les illes el du a menystenir el nacionalisme cultural i literari. Aquesta inquietud es reflectirà d'una manera quasi obsessiva en la seua activitat periodística d'abans de guerra. Així, els articles presenten una Mallorca tova, poruga, anestesiada per la tradició i les convencions, rebeca a qualsevol voluntat de renovació, ja siga cultural o política. Davant una atmosfera tan tancada, la via que assumeix Villalonga per combatre-la i comprendre-la és una actitud purificant de



ARXIU

demolir el tòpic amb les armes de la ironia, l'escepticisme i l'antilocalisme. Per això, al costat d'articles on analitza la mentalitat mallorquina, la curtedat de mires a l'hora de plantejar el tema del turisme, la política local i estatal, s'esforçarà per divulgar idees noves i alguns dels autors significatius de la literatura europea (Mann, Gide, France...). A banda de les qüestions literàries, al lector actual li poden atraure les reflexions sobre la possibilitat del coneixement davant un món caracteritzat per la progressiva acumulació d'informació, o la crítica a les visions deterministes del comportament humà com les que oferia, per exemple, el doctor Marañón. En conjunt, els escrits d'aquest volum mostren un pensament liberal que tingué poc espai en els convulsos anys d'entreguerres, un pensament crític tant amb l'immobilisme de les dretes com amb els esquematismes dels moviments progressistes. Sense perdre de vista, és clar, les limitacions de la visió del mateix Villalonga, que, propera a la guerra, es decanta cap a posicions feixistes.

El llibre permet al lector de veure de més a prop l'evolució vital de Villalonga i, de retruc, l'existència d'un pensament liberal, o com es vulga dir, més sòlid del que sovint la historiografia ha pintat. **Francesc Calafat**